

Народная Газета

Орган
Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь

Жыве
Беларусь!

№144 (657) 22 ліпеня 1993 г. Чацвёр.

Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах.

Тыраж 501040 экз.

Кошт у розніцу — 7 руб.

ФАКС

Вкратце

В Санкт-Петербурге, в Таврическом дворце, исполнительный секретарь СНГ Иван Коротченко и руководитель секретариата Совета Межпарламентской ассамблеи СНГ Михаил Кротов поставили свои подписи под соглашением о взаимодействии ИС и МПА.

В нем изложена конкретная программа объединения усилий в усовершенствовании практики подготовки документов до рассмотрения их уставными органами СНГ, налаживания контроля за реализацией соглашений и протоколов, расширения обмена информацией и опытом практической работы.

Председатель Совета Министров Беларуси Вячеслав Кебич посетил в Минске (район гостиницы "Беларусь") площадку, где планируется строительство национально-культурного центра.

Проект, автором которого является известный архитектор, лауреат Ленинской премии Леонид Левин, предусматривает реконструкцию старых зданий, возведение нового гостиничного комплекса, торговых рядов, здания народного театра, архитектурных площадок для проведения культурно-массовых мероприятий.

Решением Совета Министров Беларуси от 14 июля Пенсийный фонд и Фонд социального страхования преобразованы в Фонд социальной защиты населения республики.

До утверждения бюджета фонда на второе полугодие 1993 года финансирование части расходов на оздоровительные мероприятия, осуществляемые профсоюзам, проводится этим фондом по заявкам и расчетам профсоюзов республики.

Базарные разборки здесь уместны
Россия намерена добиваться извинений от властей КНДР в связи с инцидентом, который произошел 4 июля в городе Нампхо.

Напомним: толпа из 500—600 человек окружила на местном базаре трех сотрудников российского торгпредства, а также жену и 12-летнего сына одного из них. Против них были допущены грубые насильственные действия только за то, что в течение нескольких минут жена сотрудника торгпредства снимала на видеокамеру момент входа группы на рынок, — заявил журналистам заместитель министра иностранных дел Российской Федерации.

А, холера!

Два случая заболевания холерой выявлены в Ташкентской области.

Главный врач Ташкентской областной санэпидемстанции Раджидов Машарипов в интервью "Интерфаксу" высказал мнение, что источником заболевания стала некачественная питьевая вода и несоблюдение местными жителями элементарных правил гигиены.

Создан штаб по ликвидации очага заболевания. Ведется комплексное медицинское обследование местного населения, принимаются меры по дальнейшему распространению инфекции.

Холера обнаружена и в соседнем Таджикистане, где от болезни умерли уже два человека.

Рисунок Олега ПОПОВА.

Такие акционеры нам не нужны

Нападения ингушских вооруженных формирований на хозяйственные объекты в Пригородном районе Северной Осетии в повсеместно являются типично сепаратистскими акциями.

В ходе вооруженных столкновений 19 июля с осетинской стороны погибло 4 и ранено 3 человека. Утром обстрелу из автоматического оружия подверглись колонизаторы селения Сунжа и обеспечивающие безопасность сельхозработ сотрудники республиканской милиции.

Сотрудники правоохранительных органов Северной Осетии были захвачены одним из нападавших, который находится под стражей в столице Северной Осетии — Владикавказе.

Народ рассудит сам?

Абулфаз Эльчибей, лишенный парламентом Азербайджана полномочий президента республики, заявил, что последние решения милли-меджлиса являются незаконными акциями, направленными на завершение государственного переворота, начатого в начале июня в Гяндже.

Эльчибей, который уже более месяца находится в селе Телеке (Нахичеванская автономная республика), высказал возмущение в связи с арестом бывшего спикера парламента Исма Гамбары и ряда других деятелей прежнего правительства. Он выразил уверенность, что азербайджанский народ, который познал демократию и свободу в период правления правительства Народного фронта, не смирился с решениями милли-меджлиса.

Суворовский класс.

Но в школе

Поступить в Минское высшее военное командное училище, оказывается, скоро можно будет и без вступительных экзаменов.

Достаточно будет сдать выпускные экзамены в столичной школе N 100. С этого года там открывается класс с углубленной допризывной подготовкой.

Как сообщила заместитель директора школы Лидия Салтанович, набор учеников будет проводиться на конкурсной основе.

Виктор АНАТОЛЬЕВ.

С бору по сосенке

На базе машиностроительных цехов завода "Кормаш" в поселке Сосновый Бор Светлогорского района создано совместное белорусско-германское предприятие по производству мебели.

Оборудование для него поставили зарубежные партнеры. И сейчас здесь освоили выпуск превосходных комодов, тумбочек под телевизоры, корпусной мебели. Благо пиломатериалы у нас еще имеются.

Анатолий ЛИПСКИЙ.

Прекрасен наш союз...

Совещание руководителей пяти соседних областей — Гомельской, Могилевской, Брестской, Черниговской и Житомирской — состоялось в Гомеле.

Обсуждены вопросы экономического сотрудничества, режима обмена товарами и ресурсами, совершенствования погранично-таможенного законодательства.

Анатолий ЛИПСКИЙ.

Брест в поисках забытого лица

Достаточно известная в Бресте общественная организация "Старый город" преобразована в акционерное общество, которое будет выступать заказчиком по восстановлению и реконструкции районов исторической застройки города.

Особое внимание обращено к острову Гостиницы (территория Брестской крепости), где находятся и по сей день в разной степени сохранности монастыри, церкви, ратуши...

Василий ВИКТОРОВИЧ.

Легко

отделались

Какое было удивление заведующего столичного гастронома N 14, когда в кабинет к ней вошел приличного вида мужчина, извлек из куртки две селедки и размазал их на столе.

Резкая вошь наполнила комнату. За две тонкие тиглилы с дымком покупатель выложил более пятисот рублей. Его возмутил сам факт, когда без зазрения совести прятается дешёвый товар и ждёт своего часа, чтобы стать дорогим, но уже никому не нужным. Все забыли о качестве, и цель у торговца одна — лишь бы накрутить цену и извлечь прибыль.

Лилия КОЗЫРЕВА.

Не пейте, дети, молоко — будете здоровы

Низкое качество продуктов питания, которые мы потребляем, несмотря на растущие цены, практически не улучшается.

Результаты госнадзора на предприятиях Минсельхоза рода более чем неутешительные. Проверками выявлено завышение концентрации опасных для здоровья веществ — тяжелых металлов, нитратов, пестицидов, радионуклидов, антибиотиков.

Ирина ЛЕВИШИНА.

Нам не дано предугадать

Сорок четыре выпускника Брестского пединститута вместе со специальной учителя получили в этом году степень бакалавра. Звание присвоено тем, кто окончил институт с отличием и выдержал квалификационный экзамен по белорусскому языку.

Василий ВИКТОРОВИЧ.

Спорт-экспресс

Молодежная сборная Беларуси по баскетболу с 25 по 29 июля примет участие в квалификационном турнире 2-го чемпионата Европы. Соперниками белорусов будут команды Турции, Чехии, Румынии, Хорватии и Польши.

Минчанин Александр Метлицкий расстался с австрийским футбольным клубом "Райнд" и заключил новый контракт с австрийским клубом второй лиги LASK.

Возможно, Сергей Алейников будет первым из футболистов бывшего СССР, который выступит в Японии. Он планирует подписать контракт с клубом "Тамба" из Осаки.

Постанова Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб устанавленні дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Кенія, Рэспублікай Беларусь і Сірыйскай Арабскай Рэспублікай

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь пастанаўляе: Пагадзіцца з прапановай Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь аб устанавленні дыпламатычных адносін паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Кенія, Рэспублікай Беларусь і Сірыйскай Арабскай Рэспублікай.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

14 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск. N 238-XII

Постанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб ратыфікацыі Пагаднення паміж урадам Рэспублікі Польшча і ўрадам Рэспублікі Беларусь аб пазбягненні двойнога падаткаабкладання даходаў і маёмасці

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе: 1. Ратыфікаваць пагадненне паміж урадам Рэспублікі Польшча і ўрадам Рэспублікі Беларусь аб пазбягненні двойнога падаткаабкладання даходаў і маёмасці, падпісанае 18 лістапада 1992 года ў горадзе Мінску.

2. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь ажыццявіць неабходныя меры па выкананню гэтай пастановы.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

10 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск. N 2363-XII

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб назначэнні Мартынава С.М. Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Злучаных Штатах Амерыкі і прысваенні яму дыпламатычнага рангу Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь пастанаўляе: 1. Назначыць Мартынава Сяргея Мікалаевіча Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Злучаных Штатах Амерыкі.

2. Прысвоіць Мартынаву Сяргею Мікалаевічу дыпламатычны ранг Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

7 ліпеня 1993 г.
г.Мінск. N 2470-XII

З афіцыйных крыніц

Рабочая група зацверджана. Будзем чакаць вынікаў яе працы

Распараджэннем Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Вячаслава Кебича ўтворана рабочая група, якая будзе рыхтаваць праект дагавора і іншыя дакументы, што рэалізуюць Заяву ўрадаў Беларусі, Расіі і Украіны аб неадкладных мерах па паліпавышэнню эканамічнай інтэграцыі.

Кіраўніком групы назначаны віцэ-прам'ер Уладзімір Заламай, які наместнікам — Валентын Зяміч і Мікалай Лісай. У складзе групы спецыялісты з Міністэрства фінансаў, банкаў, шэрагу дзяржаўных камітэтаў.

Белінформ.

Адказ дэпутату

Дзе гатуецца "фірменныя віцебскія справы"? Усё-такі ў Віцебску...

Мікалай АЧЫЖКА

Калі слова на сесіі Вярхоўнага Савета бярэ хтосьці з дэпутатаў, якіх не бачыш за трыбунай, у чаргах да мікрафонаў, то мікалоў заўважаш увагу: што чалавек выношаў так доўга ў душы...

Мікалай Федарчук — не навічок ва ўладных структурах. Ён кіраваў Віцебскім гарэстам, а нядаўна зрабіў чарговую кропку ў службовым лёсьці — у красна-намесніцкіх адміністрацыях. Таму ён меў усе падставы адказаць на калянах на парламенту так: "гражданин, близкое чувствование общественно-политическую атмосферу в области и городе Витебске".

Прамова Федарчука з трыбуны сесіі была кароткай, але прагучала яна серыя мінамётных залпаў. Першы, калі ўжо нікога не здзіўляў дэпутат вылучыў у сродках масавай інфармацыі, якімі (ныту) "настойчиво обосновываются любые действия областного, Витебского горисполкома, их должностных лиц, запущающих с ходу неизвестно откуда взятые огромные суммы ущерба".

Другі зніжчалася залі Федарчук. Федарчук пашлаў вышэй: "Нельга не бачыць, што рэчам з вама, уважальны Станіслаў Станіславіч, сфарміравалася палітычная кухня по пригответию витебских фирменных блюд, которые подаются вам на стол с заранее наवेशенными ярлыками, затем громко озвучиваются вами в отдельных речах".

Потым прамоўца адмоўна ахарактарызаваў дзейнасць абласной інспекцыі Кантрольнай палаты.

Навошта спатрэбіўся дэпутату расучы дэмарш? Сваёй мэтай ён і не хаваў: каб абараніць сваіх падлічнікаў-начальнікаў ад быццам бы... маральнага расстрэлу.

Жудасна гучыць, як мурашкі па спіне бегаюць, ці не праўда? Асабліва для тых, хто нічога не ведае пра віцебскія справы, якія названы Федарчуком "фірменнымі".

Я нічога не маю сказаць пра існаванне палітычнай кухні калі Станіслава Шукічэвіча, ёсць людзі, якія атрымліваюць заробкі за пазначэнне альбо бо абяжжэнне тых альбо іншых звестак. Хача з папрадасведчальных крыніц мне вядома, што Старшыня Вярхоўнага Савета ў май блуцута-го-то-то быў накіраваны ліст, аўтара якога нункі не называе "дэмакрат-зграднакам" (такі выраз прыдумаў адзін былы першы сакратар райкама КПБ у супрацьвагу "партакатам").

У тым лісце сцвярджалася, што ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі Віцебскай вобласці назіраецца катастрофічны пад. Прычын тут многа. Сярод іх і такая — доўгі час хварэе старшыня абласнога Савета У.Кулакоў і выдаючы назоўныя-політычныя меры па ўхіленню недахопаў. Аўтар ліста прапаноўваў склікаць сесію абласвета і вырашыць пытанне кадравых перастаноў.

Назваць гэта стравой палітычнай кухні? Тады паглядзім, на якім будзе гатавацца.

Гэтыя паведамлялі пра тое, як віцебскія асы-краўнікі прамаглі ўтэчку 900 мільянаў рублёў, выдзеленыя для набыцця збожжа, у кішні камерцыйных структур. Заўважце, што лік на мільёны рублёў ішоў у мінулым годзе, а цяпер ён падняўся да мільярд! Замест белых булак з піццай жыхары вобласці прыгладзілі горкі камяк, а накарэнне павесілі на пачы дробных рыбак.

Нішто з віцебскіх высокіх начальнікаў не кінуўся ў суд. Можна меркаваць, што яны былі задуманыя такім мяккім фінішам буднінай фінансавай аферы.

Рубам паўстаўла пытанне аб персанальнай адказнасці першага намесніка старшыні аблвыканкама Пятра Драздова. Менавіта ён кіраваў (дарэчы, без законных падстаў) дзяржаўным прадпрыемствам па аэнеканамічнай дзейнасці пры аблвыканкаме. Менавіта Пётр Віктаравіч арганізаваў вываз за мяжу 2 мільёнаў курных яек, 4 тысяч тон мінеральных угнаенняў у абмен на паступленне 3-а мяжы 9

тысяч тон цэменту і 172 тысяч лістоў шыферы. Будавальныя матэрыялы ў Віцебскую вобласць паступілі, але не з Польшчы, а з Ваўкавыска.

Спецыялісты знайшлі здзелку, праведзеную Драздовым, даволі дзіўную, бо ў выніку гандлёвы праспект, які паступіла 3-а мяжы 589,3 тысяч долараў, а ў календасу, саўтасу, забеспячэнні і іншых арганізацый незаконна было спажыта выш 11 мільянаў рублёў.

На паслужэніі савета Кантрольнай палаты ё ё старшыня Васіль Сакотніч так і сказаў у адказ Пятра Драздова: "Вы абаралі, які ліку, тая самая калгасы, за горкі лёс якіх заўсёды плачаце".

Сапраўды, усё выглядае як дрэнны жар.

Два беларускія суб'екты гаспадарання — Віцебск і Ваўкавыск — дамаўляюцца аб паступіць шыферу і цэменту праз Польшчу. У выніку польская фірма амаль бесплатна атрымлівае яйкі, угнаенні, той-сё харчунца з беднага рэспубліканскага каццяка.

Зноў пра нейкія кадравыя высновы гаварыць немагчыма, бо ў Саветце Міністраў палічылі немагчымым расуча ставіць пытанне аб першым намесніку старшыні аблвыканкама. Пакуль што можна сказаць толькі адно: ідзе следства, трэба разумець, на вывучэнне асабістай карысці службовых асоб. Дрэнна пахучы характар абедзвюх здзелак і са збожжам, і з курнымі яйкамі пацверджаны кантрольнымі органамі.

А вось прыклад з іншай оперы — жылёвай і гарадскога — В.Афанасьеў выявіў шэраг асоб, якіх незаконна атрымалі жылло і той момант, калі таварыянкам кіраваў Мікалай Федарчук. "Дзяў дзеіцца, — пісалі дэпутаты, — дзесяткі тысяч жыхароў Віцебска пакуюцца, не маючы ніводнага метра жыллошчы, заблыталіся ў алдзім лабірынце безвыходнасці, а тут ідзе гандаль дзяржаўнай жыллошчы са здекам".

Роздум

Ці стане Мінск еўрапейскай сталіцай?

Іван МАКАЛОВІЧ,
журналіст

Парыж славіцца Эйфелевай вежай, Варшава — Старым мястом, Масква мае Крэмль, Рым — сучаснае помніцаў. А чым адметны Мінск? Мікрапраёмамі "чаромушкамі"? Вы хоць калі-небудзь пазіралі праз акно вагона, калі цягнік набліжаецца да вакзала нашай сталіцы? Пабапал калі — абшарпанія складзі, смецце... Не, з такім пейзажам горада не можа прэтэндаваць на сталіцу еўрапейскай дзяржавы.

Вядома, войны-віхуры зруйнавалі ўсё адметнае і старажытнае. Але ж захавалася гістарычнае сэрца горада — Няміга. Дык яе разбурылі наменклатурныя бацькі, вузкаватая была для трайлебу-саў.

Беларусь — геаграфічны цэнтр Еўропы, а Мінск — цэнтр гэтага краю. Таму самі па сабе найпроставае назвы праспектаў — Віленскі, Палацкі, Маскоўскі, Кіеўскі, Варшаўскі, Слуцкі, Турнава-Пінскі, якія нібы промні, разбігаліся б ад цэнтра горада і адлюстроўвалі б нашу мінуўшчыну і сувязь са светам. Цэнтральныя плошчы — магістралі ўпрыгожвалі б імямі лепшых сынаў і дачок Радзімы, якімі ганарыцца Еўропа, такімі, як Рагнеда, Падзіслава, Рагвала, Астрожскі, Каліноўскі, дзед Талаш...

А чым не назва "праспект Сіня Воды" — у гонар выдатнай перамогі над татара-манголамі, якая выратавала Еўропу ад наважы і якая па сваёй важнасці пераўзыходзіць вядомую Кулікоўскую бітву.

Чаму б у Мінску не пабудавалі Славянскі праспект, які складаўся б з "кавалачкаў" Масквы, Кіева, Варшавы, Сафіі, Браціслава, з іхнімі архітэктурнымі адметнасцямі, магазінамі, гатэлямі, рэстаранамі, культурнымі цэнтрамі...

А побач — Еўрапейскі

Толькі беглы эскізама накі...

Гэта не фантазія. Гэта ўжо павіна было б стаць тэмай дэскусіі ў друку і пачаткам ажыццяўлення важнейшага праекта. Тут патрабавалася не столькі сродкаў, колькі жадаўня і ініцыятыў. Быў бы ў нас нацыянальны па духу парламент і ўрад, думаю, патрэбы ў такім артыкуле не было б. Бо мінтае з гэтага рабілася б.

Дарэчы, дэпутаты Мацвееў і Афанасьеў звярнуліся ў пракуратуру. Пра тое, ці звяртаўся туды дэпутат Федарчук, звестак няма...

Можна крыўдзіцца на абласную інспекцыю Кантрольнай палаты, але ж яе калектыву выконвае службовыя абавязкі, акрэсленыя адпаведнымі законамі. І ў дадзеным выпадку парламентная палата — не лепшае месца для абароны, тонару мундзіра з боку тых віцебскіх краўнікоў, якія яе заліжалі. Напрыклад, супраць абласной інспекцыі М.Вяноў і В.Шаровіч выявілі, што Віцебскі гарыканкам незаконна прадаў бульбак па вуліцы Пушкіна, 4 малому прадпрыемству "ЛК-МК". Гэтаму ж прадпрыемству з закладвай наважы незаконна і па значна зніжжанаму кошту прададзены дом па вуліцы Лазо. Пра таварыя неапрашанай прабудовы да шпітальвараховага дома па Маскоўскім праспекце дзеянні гарвыканкама прынеслі страту дзяржаве больш чым 10 мільянаў рублёў.

Супрацоўнікі абласной інспекцыі не лічаць сваю ўстаноў назоўным ісціцы ў апацыйнай інстанцыі. Матэрыялы праверак яны накіроўваюць у савет Кантрольнай палаты, у гаспадарчы суд...

Дык навошта спадару Федарчуку паліць порак на парламентнай трыбуне, калі крытыкуемя ім інстанцыя звяртаюцца якраз туды, куды ён толькі пагражае звярнуцца...

Зусім нядаўна ў сродках масавай інфармацыі, у тым ліку і ў "Народнай газеце" прамільчнула паведамленне аб начыненні да брудных спраў у выхаванне таварыя заадачыны сакратарыята першага намесніка старшыні аблвыканкама П.Драздова. Раней быў апрашываны народным судом за парушэнне заканадаўства аб выхаванне таварыя намеснік старшыні аблвыканкама Альберт Каралеў. Няўжо і гэтыя "фірменныя віцебскія справы" атагаваны ў Мінску. Выходзіць так, калі падпарадкавацца логіцы Мікалая Федарчука.

Але ж ёсць і іншая логіка.

Закон Рэспублікі Беларусь Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю (Асноўны Закон) Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь наставіла:

Унесці ў Канстытуцыю (Асноўны Закон) Рэспублікі Беларусь наступныя змяненні і дапаўненні:

пункт 5 часткі другой артыкула 118 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"5) нясе адказнасць за забеспячэнне абароны Рэспублікі Беларусь, выкананне паўнамоцтваў і іншых дзяржаўных паўнамоцтваў абароны, ажцвяльненне кіраўніцтва будаўніцтва Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь".

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

27 мая 1993 г.
г.Мінск
№ 2325-ХІІ

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Аб парадку куплі-продажу кватэр (дамоў) у Рэспубліцы Беларусь

У мэтах расшырэння магчымасцей і ўпарадкавання прававога рэгулявання набывання грамадзянамі ва ўласнасць кватэр (дамоў), паступовага пераходу да фарміравання рынку жылля Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь наставіла:

1. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь распрацаваць і прыняць Часовае палажэнне аб парадку куплі-продажу кватэр (дамоў), якія не падпадаюць пад дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб прыватна-прамысловым фонду ў Рэспубліцы Беларусь", прадугледжваючы ў ім, што:

права на набыванне кватэры ва ўласнасць пільхам куплі маюць грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі рэспублікі;

кватэры могуць быць прададзены грамадзянам, якія пастаянна пражываюць у дадзеным населеным пункце, акрамя выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

* У далейшым — кватэры.

У выпадках продажу кватэр на аўкцыянах пакупнікі іх могуць быць грамадзяне Рэспублікі Беларусь незалежна ад пражывання ў дадзеным населеным пункце і патрэбнасці ў пільгаванні жыллёвым ўласнасці, за межамі грамадзянства і асоб без грамадзянскага, а таксама юрыдычнага асобы. Пры гэтым грамадзяне і асобы без грамадзянскага асобы могуць набываць кватэры ва ўласнасць, калі яны маюць на тэрыторыі рэспублікі пастаяннае месца жыхарства і законную крыніцу існавання, а юрыдычныя асобы — калі яны зарэгістраваны ў якасці такіх на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

У выпадках продажу кватэр на аўкцыянах у горадзе Мінску пакупнікі іх могуць быць грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць у горадзе Мінску, і юрыдычныя асобы, зарэгістраваныя на яго тэрыторыі;

аб'екты куплі-продажу могуць быць таксама службовыя

жыллыя памяшканні ў дамах калгасаў і саўтасаў пры продажы іх асобам, якія працуюць у гэтых гаспадарках або пражываюць у дадзенай мясцовасці;

сродкі, якія паступаюць ад продажу кватэр у дамах, якія належаць мясцовым Саветам народных дэпутатаў, заліваюцца ў мясцовы бюджэт, а ў дамах, што знаходзяцца ў веданні дзяржаўных прадпрыемстваў, аб'яднанняў, арганізацый, калгасаў, — у іх даход. Указанія сродкі выкарыстоўваюцца ў першую чаргу на жыллёвае будаўніцтва, утрыманне, рэканструкцыю і рамонт жыллёвага фонду.

2. Устанавіць, што Часовае палажэнне аб парадку куплі-продажу кватэр (дамоў), якое будзе прынята Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтай пастановай, дзейнічае да прыняцця заканадаўчых актаў, што рэгулююць гэтыя адносіны.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

11 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск
№ 2378-ХІІ

Рэдакцыя "Народной газеты"

Исполком Пинского городского Совета народных депутатов просит опубликовать как можно в более короткие сроки открытое письмо Председателя Совета Министров Республики Беларусь КЕБИЧУ В.Ф., принятое на заседании исполнительного комитета 12.07.93 г.

П.Н.ТИЩУК,
первый заместитель председателя горисполкома.

Открытое письмо Председателя Совета Министров Республики Беларусь КЕБИЧУ В.Ф.

Почему нарушается закон?

Уважаемый Вячеслав Францевич!

Вынуждены обратиться к Вам через "Народную газету", поскольку обращения в установленном порядке в службу Совета Министров положительных результатов не дают.

А теперь конкретно о деле.

Согласно Закону "О местном самоуправлении в Республике Беларусь" (ст. 36), в случае издания законодательных актов и решений правительства, актов министерств в ведомств республики, вызывающих увеличение расходов нижестоящих бюджетов, этим бюджетам возмещаются средства из вышестоящего бюджета за счет ресурсов соответствующих министерств и ведомств. Совет Министров республики своими постановлениями зафиксировал цены на коммунальные услуги, отпускаемые населению республике, в том числе и проживающим в домах ЖСК. Значительная часть кооперативов в нашем городе получает теплоэнергию от ведомственных котельных, которые, применяя фиксированные цены, несут огромные убытки.

Вместе с тем при формировании местных бюджетов, в том числе и Пинского городского, вышеуказанные инстанции не предусматривают средств на покрытие убытков ведомственными котельными, отпускающими тепло домам ЖСК. В связи с этим уже с начала 1991 года горисполкомом ведется переписка, осуществляются встречи, переговоры с вышестоящими инстанциями и должностными лицами, возлагающими эти инстанции, начиная с облисполкома и кончая Верховным Советом Республики Беларусь.

Близко всего к решению данной проблемы подошли после письма в Совет Министров от 07.02.92 г. (№ 1—3), на что министр финансов в своем письме Совмину от 25.02.92 г. (№ 02—3/25) согласился с существованием проблемы и попросил отсрочки с ответом для изучения ситуации в целом по республике, на что Вами было наложено резолюция: "Согласиться". Но, к сожалению, этим все и закончилось. Нам непонятно, либо в Мининде не посчитали, что никаким образом нет, либо использовали данный прием для снятия с контроля в Совмине данного вопроса.

Но вот наступил 1993-й год, который ознаменовался стремительным ростом цен на энергоресурсы. И опять в бюджете денег на покрытие убытков ведомственных котельных, отпускающих теплоэнергию жилищно-строительным кооперативам, не оказалось. По состоянию города 11.02.93 г. в решении № 150 "О бюджете области на 1993 год" сессия областного Совета области на 1993 год Министров с просьбой все-таки решить проблему, выделив на эти цели необходимые средства. Правительство до сего времени молчит.

Вместе с тем в городе создалась угроза остановки крупнейшей ведомственной котельной из-за отсутствия денег на приобретение мазута, что означает в зимний период оставить значительную часть горожан без тепла. Исполком в данной ситуации вынужден был пойти на крайнюю меру и принял решение (от 16.03.93 г. № 166) о покрытии вышеуказанных убытков ведомственным котельным за счет неопереченных средств в республиканский бюджет. Прямое подкрепление, что данная вынужденная мера принята после нарушения высококими инстанциями Закона о местном самоуправлении.

19) принятие решения об выкаристанні кантынгенту Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь";

пункт 5 часткі другой артыкула 118 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"5) нясе адказнасць за забеспячэнне абароны Рэспублікі Беларусь, выкананне паўнамоцтваў і іншых дзяржаўных паўнамоцтваў абароны, ажцвяльненне кіраўніцтва будаўніцтва Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь".

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

27 мая 1993 г.
г.Мінск
№ 2325-ХІІ

Днямі ў майстэрню вядомага мастака Леаніда Шчамялёва завіталі міністр культуры Рэспублікі Беларусь Яўген Яўтэвіч і міністр інфармацыі Анатоль Бутэвіч.

Высокія госці мелі прыватнае даручэнне — уручыць Леаніду Дамітравічу медаль імя Фран-

цыска Скарыны за вялікі ўклад у развіццё беларускага выяўленчага мастацтва.

"Народная газета" далучаецца да віншаванняў, якія былі адрасаваны Леаніду Дамітравічу, і спадзяецца, што Беларусь яшчэ пабачыць шмат новых работ Майстра.

Фота Аляксандра АГРЭСТА.

Вітаеце!

Не хлебом адзіным Другая маладосць Нясвіжа

Радзімы заўсёды мелі неспрэчнае дачыненне да ўрада. Здаецца, што маюць і сёння. Таму што іх радавому гнязду палача-паркаваму ансамблю горада Нясвіжа — на дзесяці статус урадавай рэзідэнцыі. Тут будзе дзейнічаць філіял Дзяржаўнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь.

Вырашана адначасова стварыць на базе палача-паркавага ансамбля і іншых помнікаў гісторыі і культуры нацыянальны гісторыка-культурны запаведнік "Нясвіж" з падпарадкаваннем яго Міністэрству культуры.

У недалёкім будучым плануецца зрабіць Нясвіж цэнтрам ачышчэння і міжнароднага турызму з адпаведнай інфраструктурай. Пачынаецца распрацоўка праграмы работ па рэстаўрацыі помнікаў гісторыі і культуры горада, комплекснай рэканструкцыі яго гістарычнай забудовы і палача-паркавага ансамбля, апрацоўцы вытворчасці табелеў і іншых народных промыслаў. Ваеннаму ведаству прапанавана вызваліць тэрыторыю і будыны помнікаў архітэктуры XVI стагоддзя — бер-

нардзінскага кляштара і езуіцкага калегіума. Адапаведным ведамствам дадзена даручэнне арганізаваць пошук гісторыка-культурных каштоўнасцей, вывезеных у розныя гадзі з Нясвіжа, і зрабіць усё магчымае для іх вяртання на радзіму. Перад міжнароднымі арганізацыямі ставіцца пытанне аб уключэнні палача-паркавага ансамбля і Нясвіжскага касцёла езуітаў у крэатыв і фаміліяна-палахавыя кніжыцы Радзімы ў спіс помнікаў усветнага значэння.

Адначасова плануецца пачаць падрыхтоўку спецыялістаў для работ у гісторыка-культурных запаведніках. Яны пройдуча адпаведную стажыроўку за мяжой.

Многіх жыхароў, якія пражываюць у дамах гістарычнай часткі Нясвіжа, чакае асяленне. Але яны могуць не хваляцца. Дзяржаўна-камунальным выдзяляе Нясвіжскаму райвыканкаму капітальныя ўкладанні на будаўніцтва пяці тысяч квадратных метраў агульнай жыллой плошчы.

Ігнат ЗАВЕЯ.

Хочу спросить Забота на бумаге?

Отмечая Международный день инвалидов, Совет Министров Республики Беларусь издал постановление № 720 от 30.11.92 года, в котором говорится, что Министерству финансов поручено внести предложение о предоставлении с 1 декабря 1992 г. инвалидам и семьям, в которых воспитываются дети-инвалиды, права на получение беспрепятственного займа на индивидуальное строительство... Прошло полгода. И что же?

Обратились в Первомайское отделение Сбербанка с просьбой предоставить возможность получения беспрепятственной ссуды на строительство дома. Мне ответили, что по их инструкции беспрепятственные ссуды выдаются только ликвидаторам и инвалидам войны. Выходит, забота была только на бумаге?

Н.ШУПИЛОВ,
инвалид II группы.

Поможет? Если бы у знаменитого Павлова был компьютер!

Много лет я занимаюсь исследованиями в области рефлексотерапии, трачу на это все свои деньги. Накопился огромный и интересный материал. Можно быстро и эффективно помочь людям, диагностировать их. Но как минимум надо создать программу индивидуальной профилактики заболеваний. Нужен компьютер, а по цене он совершенно недоступен. Понимаю, что исследования в области медицины, да еще и в столичном городе, мало кто возьмется, ведь они не окупаются мгновенно, но оплата врача так мала, что прощай помощь. Надежда умирает последней, а вдруг какая-то фирма или банк не позволят ей умереть, и тогда мне удастся подарить родному городу и большому количеству людей, в том числе и мне, Павлову, то, что я так долго искал. Конечно, я не Павлов, но сколько бы он успел, будь у него компьютер!

Виктор КИРЕЕВ,

врач.

г.Пинск.

Телефон 3-28-14.

Информация к сведению Идея принадлежит КПСС?

Интересную информацию сообщил журналистам председатель Белорусского народного фронта Зенон Позняк на пресс-конференции, состоявшейся по итогам научно-практической конференции "Пути выхода из топливно-энергетического кризиса".

По его словам, идея создания Балтийско-Черноморского нефтяного коллектора, которая обсуждалась на конференции, принадлежит еще КПСС. "В 1963 году Совет Министров СССР и КПСС, — сказал Зенон Позняк, — выдвали даже распоряжение, чтобы этот коллектор создали, но не смогли его осуществить". Еще более лидер БНФ заигрывал журналистов, когда сказал, что позже об этом будет "сказано более подробно", а пока это лишь информация к сведению.

Константин ГЕНИК,
БелПАН.

Журналисткае даследаванне

Прасцей прыручыць тыгра, чым прадаць беларускі жэньшэнь...

Яшчэ раз аб тым, якія мы багатыя і чаму такія бедныя

Павел СТАСЕВІЧ

Скажу адразу: калі я павышаў нядаўна на Мінскай гарадзінняй фабрыцы, то мае асабістыя ўраўненні пра дэкаўскае ўласнасць карэйскай прыроды, давайце сабе прызнацца, змяніліся. Не гаворачы ўжо пра сам жэньшэнь — таемную расліну, асвятленую казкам, легендамі і прымаўкамі накітаваў "лічэй прыручыць тыгра, чым вырасіць жэньшэнь".

Скажу нават больш уражанне такое, што жыццядзяні і славы карань на Беларусі можна пры жададні проста касіць касой. Тым больш што на фабрыцы жэньшэнь стаць такую сляноку, бы травы на Палесці. Узруй бы, здаецца, касу — і я даў бы з самага ранку!

— Касою нязручна. Марокі многа. Мы тут трактарчы прыладкавалі... — супакой мяне, адчуваю настрой гасця: Георгій Іванавіч Віаленцін, аграном і галоўны гаспадар усёй гэтай справы на фабрыцы.

— ?!!

— Тэхнічна раз-два — і гатова. Збіраю карэнчыкі...

Вось табе на! Шоў паглядзець на вельмі капрызны рэдкі пуд прыроды, а тут трактар калі яго лаціць... Аж нецкава стала. Асабіста калі вядзецца, колькі сіл і нерваў укладваецца жэньшэньвед-аматары, каб выгадаваць гэты "корань жыцця".

— О, цікавага і ў нас многа! А пра час, сілы і нервы — таксама гаворка асобная, — дадала Ірына Канстанцінаўна, жонка і памочнік Георгія Іванавіча. — Проста мы здалі "прыручыць" гэтую далікатную і каштоўную расліну. Прычым так, што наша фабрыка можа "заваліць" жэньшэньм не толькі Беларусь, але і многія замежныя краіны.

— Чаму ж тады не завальвае?!

— Самі ў гэтым ніяк не можам разабрацца, — уздыхнулі мае субясіднікі, а разам з імі і сорах іх падначаленых.

І іх многа зразумецца. Справа ў тым, што, па многіх звестках, сапраўднага "дзікага" дэкаўскае ўласнасць жэньшэнь амаль не засталася. Тлумачыцца гэта проста: зараз, калі "усё можна", не трэба і лічынкі на здабыванне "кораня жыцця". І таму нашы суседзі па СНД і славянскія камарыныя структуры павышэлі і дэкаўскае ўласнасць жэньшэнь, што там было хоць крыху падобнае на жэньшэнь — за яго ж "шмат" валюты.

Хто ж тады ведае, можа, яно і не зусім так, але па звестках, якія маюцца, зараз, каб аднавіць славу дэкаўскае ўласнасць жэньшэнь, у тавар заважыцца "расада", каб там "дзікуна" вярнуць на абыякае месца.

— Не ведаю я, ці будзе з гэтай калі толк, — дадае Георгій Іванавіч. — А вось у нас сапраўдны дзік карань ёсць — у прыгарах хрышчэўскай і мясцовай папуляцыі расшырылі. Так што "самы дэкаўскае ўласнасць" зараз — на нашых грядках.

Ды справа, у рэшце рэшт, не ў ступені "дзікунаў" жэньшэнь. Каб не "тыць" не вядома што, фабрыка не пашкадавала два

мільёны рублёў, каб правесці поўны аналіз свайго прадукцыі. "Прыгараў", вынесены спецаб'ектаў у Обінску пад Масквою: вышэйшая якасць, сусветны ўзровень.

Прычым і наокуп "валу" жэньшэнь на фабрыцы ўсё, як кажуць, нармальна: пад утрыманнем, які ўжо ў спецыялістаў атрымаў назву "мінска", тут хаваецца ў шынку, імітацыя дрываў, некалькі гектараў (!) цуда-кораня!

Адным словам, беларусы наокуп вырошчвання караня аказаліся, уперлі нос амаль усім. Ва ўсялякім разе ўсё, што бачыў, на якую індустрыяльную нагу пастаўлена тут справа, толькі шматлікім лязыкам: "Цудоўна!", "Салідна!"

Пра якасць жа дадам, што, паводле апыту, беларускі жэньшэнь (маеца на ўвазе фабрычны) у паўтара раза пераўзыходзіць карэйскі!

І адгукае цуда-корань у нашым краі сабе цудоўна — аднавіць для яго надзвычай справы. А зыхавецца жэньшэнь, болей на Далёкім Усходзе, лічыць Георгій Іванавіч, толькі на той прычыне, што шынь-на-насць насельніцтва там меншая...

Ёсць у Прыгараў, вядома, і спецыялізаваны гаспадаркі. Самая матульня носіць назву "Жэньшэнь". Там раней было 50 гектараў караня, зараз — 26. І з усёй плошчы гаспадарка сабрала 400 кілаграмаў сухога караня.

А вось, для параўнання, паказчыкі Мінскай гарадзінняй фабрыцы: у мінулым годзе ўзялі 600 кілаграмаў караня і 565 кілаграмаў насення! Прычым гэта быў, як кажуць, першы падыход да сарадла — толькі чверць года гэтай справы займаюцца, так што бралі толькі выспелы ўраджай — з 20 сотак. І такі поспех!

Адным словам, ні ў былым Саюзе, ні ў Еўропе такой плантацыі і тэхналогіі няма. Па сутнасці, Беларусь ужо зараз можа стаць буйным экспарцёрам і насення, і караня ва ўсе краіны Еўропы — там, паўтараўшы, яго выгадаваць цяжка.

А ў гэтым годзе насення фабрыка можа даць калі тону — можна, вобразна кажучы, мора засеяць і ўсю Беларусь таксама. Наокуп жа самаго караня лічыць такія: сёлета гектар можа даць іх калі 2—2,5 тон. Таксама хоць, каб быць імпартным лекаў і жыццёвы туніс і беларускі падняць, і суседзяў — біліжкі і далёкіх. Дарэчы, супраць радыёнаў — г.э. калі рэгулярыя яго прымаць, то радыёнаў чалавек "не бярэ". Па сутнасці ж яна такая ж, як і каларыдскі жу-жу-жу: у свой час прымылі да душы і зараз іх ніякая лічымая халера таксама "не бярэ". Ну, словам, — цуда-корань, што тут даць?

Але вось раласці ад такога цуда і фабрыцы, і беларусам пакуль зусім мала. А калі чэсна — то зусім сумна.

Пра гэта — крыху далей, а зараз — трохі высветлім. У час, калі я быў на фабрыцы і глядзеў на зарасніцы цуда-кораня, вагончы-бытоўны рабочыя аж трэскалі аргатаў. Гэта там чыталі заметку ў адной з рэспубліканскіх газет пад назвай "Будет и у

нас жэньшэнь" — пра тое, як карэйскі ў гэтай справе будучы нам дапамагач...

Але смяяліся людзі, як аказалася, скрозь слёзы. Па сутнасці, паўтарацца сітуацыя з італьянскаю бульбай: сяно збыць не можам, а чужую да сябе цягнем...

— Ужо не ведаем, што і рабіць, — цяжка ўздыхнуў новы дырэктар Мінскай агра-роднінай фабрыкі Канстанцін Баласлававіч Біруля. — Над ураўні — каштоўнейшыя лавы матэрыялы, а рэалізаваць яго не можам. Яшчэ мінулагаднёва амаль палова засталася. Прахі ўзялі ў Барысаў, на фарматываўнае прадпрыемства, частку лісты аддалі ВА "Крыніца" — рабіць гарэлачню настойку. Больш збыту няма...

Такія вось справы. Аказваецца, наша дзяржава чамусьці не зацікаўлена заробіць на гэтай расліне. А трэба ж зусім многа: падумаць, як наладзіць перапрацоўку "кораня жыцця".

Колькі ж тут розных высокіх дзяржаўных асоб ужо павыла! Сам Вячаслаў Кебіч у свой час павылаў і абяцаў, тавары, напярэць справу не карэйскі дзяржава. Але ж — пакуль нічога не чуваць.

Пра наведванні жэньшэньных плантацый дзяржаўнымі дэпутатамі машытаў павенне людзі наокуп успамінаюць у гумары. Асабіста пра дваіх "высокіх". Адзін з стала-начальнікаў даў парадку арганізацыі кааператыву, а другі — адкрыць фітбар вышні, маўляў, жэньшэньвай гарэлачці, а потым настоем з лекавых траў запіць...

Вось так і жывём. Зараз, мяркуючы, нашы дзяржаўныя навастрныя лямпы на Усход будучы ездзіць у КНДР у камандзіроўку ды рыхтаваць беларускі рынак для карэйскага жэньшэнь. Ёсць у мяне такое падозрэнне, мяркуючы на некаторых звестках.

Ну, а што на фабрыцы?

— Калі гуркі-паміроў не дадуць добрага прыбытку, то жэньшэньвай справу прыдзецца і прыкрыць... — гаварыў, напрыклад, той жа К.Біруля.

Сумы настрой і ў Георгія Віаленціна: — Баюся, застанецца наша прадукцыя і сёлета нерэалізаванай. Ну няма, не бачу з боку дзяржавы ніякай цікавасці да гэтай справы. Так, адно дзіцячых захапленне: ох-ах — і ўсё. Кама я толькі не званіў! Кажу, барыць, хлопцы, — беларускі карань, дам — і спрабуюць. Нікому нічога не трэба. А фірм зараз так званы "фармацэўтычны" разваліўся — не пералічыш! Але амаль усё — "купі-прадай", вытворчасць нікога не цікавіць.

За адзін грам "кораня жыцця" на сусветным рынку даюць ад долара да двух.

— Ды мы б і па 50 цэнтаў аддаць, і то выдана было б, — утварае Георгій Віаленцін. — Калі нам "підгараў" гектар, зараз дастаць да двух тон караня, то лічыце самі, колькі будзе. Можна і на нашы грошы перавесці.

Але ж каб гаварыць пра валюту і грошы, то, падкрэсліваю, трэба, каб дзяржава паклапацілася пра перапрацоўку і рэалізацыю жэньшэнь. Бо сіл і сродкаў на фабрыцы хапае толькі на вырошчванне.

У двух словах Лячыць прыроду будучы тыя, хто яе забруджвае

Ад слоў да справы пераходзяць гарадскія ўлады апалягана Чарнобылем Гомеля.

Пры гаворцы на месцы створаны пазабоджэны фонд ачышчэння прыроды. На яго рахунак будучы залічаны падаткі за выдкі рэчываў забруджвальнаў у навакольнае асяроддзе, сумы, атрыманыя за кампенсацыю ўрон, нанесенага парушэннем заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя, добраахвотныя ахаванні.

3 першага класа — на роднай мове

Прыкладна палова вучняў у школах рэспублікі ў новым навуковым годзе будзе праходзіць навучанне на роднай мове.

Як паведаміў карэспандэнту РБда начальнік упраўлення агульнай і сярэдняй адукацыі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь І.Н.Пятровіч, першыя класы ў новым навуковым годзе выйдуча на ўзровень патрабаванняў Закона аб мове, а гэта значыць, 75—80 працэнтаў вучняў будуча на беларускай мове, 67 працэнтаў школьнікаў будуча вучыцца на роднай мове ў другім і трэцім класе.

Закон Рэспублікі Беларусь

АВАЖЫВАННЕ ПАСПАСПОРТНЫХ
ПАСПАСПОРТНЫХ ПАСПАСПОРТНЫХ

Гэты Закон вызначае правую аснову і прынятыя арганізацыйныя сістэмы пажарнай бяспекі ў дзяржаўнага пажарнага нагляду ў Рэспубліцы Беларусь, якія дзейнічаюць у мэтах аховы ад пажару жыццё і здароўе людзей, нацыянальнага набытку, усёй віду ўласнасці і эканомікі Рэспублікі Беларусь.

Раздзел I. Агульныя палажэнні

Артыкул 1. Сістэма пажарнай бяспекі ў Рэспубліцы Беларусь. Сістэма пажарнай бяспекі ў Рэспубліцы Беларусь складаецца з комплексу эканамічных, сацыяльных, арганізацыйных, навуковых, тэхнічных і прававых мер, а таксама сіл і сродкаў пажарнай службы, накіраваных на папярэджанне і ліквідацыю пажару.

Артыкул 2. Правое рэгуляванне дзейнасці па забеспячэнню пажарнай бяспекі.

Дзейнасць па забеспячэнню пажарнай бяспекі ажыццяўляецца ў адпаведнасці з гэтым Законом і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, а таксама на падставе патрабаванняў стандартаў, норм і правіл пажарнай бяспекі, што дзейнічаюць на тэрыторыі рэспублікі.

Артыкул 3. Дзяржаўнае кіраванне ў галіне забеспячэння пажарнай бяспекі.

Дзяржаўнае кіраванне ў галіне забеспячэння пажарнай бяспекі ажыццяўляецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь, мясцовымі Саветамі народных дэпутатаў.

Артыкул 4. Нагляд і кантроль у галіне забеспячэння пажарнай бяспекі.

Дзяржаўны нагляд па забеспячэнню пажарнай бяспекі Міністэрствам, дзяржаўнымі камітэтамі, ведамствамі, прадпрыемствамі, устаноўамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці, а таксама грамадзянскімі ажыццяўляюць органы дзяржаўнага пажарнага нагляду Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Нагляд па забеспячэнню пажарнай бяспекі ў дачыненні да аб'ектаў Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь, падземных збудаванняў, транспартных сродкаў, што знаходзяцца ў дарозе, а таксама пры захоўванні і выкарыстанні выбуховых рэчываў ажыццяўляюць адпаведныя міністэрствы і ведамствы, уладальнікі аб'ектаў.

Ведамствы кантроль па станам пажарнай бяспекі на аб'ектах ажыццяўляюць міністэрствы, дзяржаўныя камітэты і ведамствы.

Артыкул 5. Планаванне мерапрыемстваў па забеспячэнню пажарнай бяспекі.

Мерапрыемства па забеспячэнню пажарнай бяспекі, развіццё і ўдасканаленне матэрыяльна-тэхнічнай базы пажарнай службы прадугледжваюцца праграмамі эканамічнага і сацыяльнага развіцця рэспублікі, абласцей, гарадоў, населеных пунктаў, міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў, ведамстваў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый.

Артыкул 6. Уважлівае выкарыстанне і грамадзянства ў ажыццяўленні мерапрыемстваў па забеспячэнню пажарнай бяспекі.

Працоўныя калектывы і грамадзяне ажыццяўляюць мерапрыемствы па забеспячэнню пажарнай бяспекі праз удзел у грамадскіх і няштатных пажарных аб'яднаннях і фарміраваннях.

Дзейнасць грамадскіх пажарных аб'яднанняў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з іх статутамі. Няштатныя пажарныя фарміраванні (кампаніі, дружныя, разлікі, групы няштатных пажарных інспектараў, пажарна-тэхнічныя камісіі, вучэбна-метадычныя цэнтры, клубы юных пажарных) функцыянуюць у адпаведнасці з Палажэннем, якое зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Наймалымую мову працы робіць аплату, прадстаўляюць дадатковы водпуск, іншыя льготы і заахвочванні членам няштатных пажарных фарміраванняў за ўдзел у прафілактыцы і тушэнні пажару.

Раздзел II. Асноўныя напрамкі дзяржаўнага кіравання сістэмай пажарнай бяспекі

Артыкул 7. Навукова-тэхнічнае забеспячэнне пажарнай бяспекі.

Навукова-тэхнічнае забеспячэнне пажарнай бяспекі з'яўляецца адным з прымарытных напрамкаў навукі Рэспублікі Беларусь і ажыццяўляецца праз каардынацыйны орган, які ствараецца праз пажарнай службе Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Сістэма праціпажарнага навіравання і стандартизацыі.

Патрабаванні па забеспячэнню пажарнай бяспекі народнагаспадарчага комплексу прадугледжваюцца ў стандартах, нормах, правілах і іншых дакументах і ўтвараюць сістэму праціпажарнага навіравання і стандартизацыі.

Патрабаванні сістэмы праціпажарнага навіравання і стандартизацыі з'яўляюцца абавязковымі для выканання ўсім міністэрствам, дзяржаўнымі камітэтамі, ведамствамі, прадпрыемствамі, устаноўамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці, а таксама грамадзянствам.

Стандарты, нормы і правілы, якія закрываюць патрабаванні пажарнай бяспекі, падлягаюць узгадненню ва ўстаноўленым парадку з органами дзяржаўнага пажарнага нагляду.

Артыкул 9. Сертыфікацыя прадукцыі і тавараў на адпаведнасць патрабаванням пажарнай бяспекі.

Прадукцыя і тавары, выкарыстанне якіх можа ўвядзе пажарную небяспеку для жыцця, здароўя або маёмасці грамадзян і прычыніць шкоду навакольнаму асяроддзю, падлягаюць устаноўленым парадкам абавязковай сертыфікацыі на адпаведнасць патрабаванням пажарнай бяспекі. Рэалізацыя такой прадукцыі ў Рэспубліцы Беларусь без сертыфікацыі і знака, што пацвярджае адпаведнасць яе ўстаноўленым патрабаванням, забараняецца.

Сертыфікацыя на адпаведнасць патрабаванням пажарнай бяспекі падлягае прадукцыі і тавараў, якія выпускаюцца ў Рэспубліцы Беларусь прадпрыемствамі, устаноўамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці, а таксама грамадзянствам. Выдавецтвам рэспубліканскай адукацыі ажыццяўляецца за межамі рэспублікі для выкарыстання на ўнутрына рынку.

Артыкул 10. Ліцэнзаванне ў галіне пажарнай бяспекі.

Абавязковае ліцэнзаванне органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду з мэтай забеспячэння пажарнай бяспекі, абароны працы і законных інтарэсаў спажываўцаў па ўстаноўленым парадку падлягаюць функцыянаванню пажарна- і выбуховых беспаспечных будынкаў, збудаванняў, збудаванняў, аб'ектаў з масавым знаходжаннем людзей, прасякнутым, маніажа, наладкі, тэхнічнае аслупоўвання аўтаматычных праціпажарных сістэм на прадпрыемствах, па ўстановах і арганізацыях, правядзенне сертыфікацыі і выпрабаванняў па пажарную бяспекі і вогнестойкасці рэчываў, матэрыялаў, вырабаў, абсталявання і будаўнічых канструкцый; стварэнне падраздзяленняў, што ажыццяўляюць папярэджанне і тушэнне пажару на прадпрыемствах, па ўстановах і арганізацыях, выпуск пажарнай тэхнікі, абсталявання, узораў, сродкаў тушэння і праціпажарнай аховы.

Артыкул 11. Інфармаванне насельніцтва аб пажарах і п'ятых пажарнай бяспекі.

Дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі па патрабаванню органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду бясплатна змяшчаюць і перадаюць для насельніцтва інфармацыю праціпажарнага навіравання і стандартизацыі. Выдавецтвам рэспубліканскай адукацыі навуковага, метадычнага і інфармацыйнага характару ў галіне працягвання, вытворчасці, будаўніцтва і эксплуатацыі будынкаў, збудаванняў, тэхналагічных працэсаў і тэхнічных устатковаў з улікам п'ятых, якія ў адлюстраванні, павінны змяшчаць поўныя і аб'ектыўныя звесткі аб забеспячэнні пажарнай бяспекі, неахоўных праціпажарных мерапрыемствах.

Артыкул 12. Дзяржаўны ўлік пажару.

Дзяржаўны ўлік пажару і іх выніку ажыццяўляецца Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу. Міністэрства, дзяржаўныя камітэты, ведамствы, прадпрыемствы, устаноў і арганізацыі незалежна ад форм уласнасці, а таксама выканаўчыя камітэты мясцовых Саветаў народных дэпутатаў абавязаны прадстаўляць у мясцовыя органы дзяржаўнага пажарнага нагляду Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу звесткі аб пажарах, што адбыліся на іх аб'ектах і тэрыторыях.

Правілы дзяржаўнага ўліку пажару, парадак прадстаўлення звестак аб пажарах і іх выніках зацвярджаюцца Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу па ўзгадненню з Міністэрствам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Асуджэнне звестак аб пажарах па рэспубліцы, абласцях і раёнах, а таксама па галінах народнай гаспадаркі Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па статыстыцы і аналізу, што органы на месцах пратэктарнага навіравання выканаўчыя камітэты адпаведных Саветаў народных дэпутатаў, міністэрствам, дзяржаўным камітэтам і ведамствам, абласным, гарадскім і раённым арганізацыям для распрацоўкі і ажыццяўлення мер па забеспячэнню пажарнай бяспекі падведаных аб'ектаў.

Артыкул 13. Страханне ад пажару.

Парадок страхання ад пажару ўстаўляецца заканадаўствам і павінны прадугледжваць льготы ў выглядзе зніжкі са страхавых унёскаў пры забеспячэнні страхавальнікаў нарматыўнага ўзроўню пажарнай бяспекі іх застрахаванай маёмасці, а таксама зніжэнне сумы страхавога пакрыцця або адмова ў яго выплате, калі зніжэнне пажару і наступілі вынікі з'явіліся рэзультатам парушэння стандартаў, норм і правіл пажарнай бяспекі або невыканання прадпісанняў органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду.

Размеры і форма прадстаўлення льгот на страхавых плацінах і зніжэння або адмовы ў выплате страхавога пакрыцця вызначаюцца страхавымі арганізацыямі ў парадку, які ўстаўляецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, і на падставе адпаведных заключэнняў органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду.

Арганізацыі, якія ажыццяўляюць страхаванне ад пажару, абавязаны праводзіць адлічэнні ад прыбытку, што атрымліваюцца ад страхавых плацінаў на папярэдзячых праціпажарных мерапрыемствах і развіццё пажарнай службы ў рамках, якія ўстаўляюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Раздзел III. Кампетэнцыя дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, службовых асоб і грамадзянства па забеспячэнню пажарнай бяспекі

Артыкул 14. Забеспячэнне пажарнай бяспекі.

Пажарная бяспекі забеспячаецца прызначэннем аб'ектаў і населеных пунктаў у такі стан, пры якім выключана магчымасць узнікнення пажару ці забеспячэння абарона людзей і ахова матэрыяльных каштоўнасцей ад агню і яго небяспечных фактараў. Забеспячэнне пажарнай бяспекі з'яўляецца абавязкам кіраўнікоў, адпаведных службовых асоб і работнікаў міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў, ведамстваў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці і ведамаснай прыналежнасці, а таксама грамадзян.

Гэты абавязкі кіраўнікоў, службовых асоб і работнікаў міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў, ведамстваў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый павінны быць адлюстраваны ў адпаведных службовых інструкцыях.

Артыкул 15. Кампетэнцыя выканаўчых камітэтаў мясцовых Саветаў народных дэпутатаў.

Выканаўчыя камітэты мясцовых Саветаў народных дэпутатаў: 1) рэгулярую аналізуюць стан пажарнай бяспекі, прымаюць на гэтых п'ятых рашэнні, распрацоўваюць планы і ажыццяўляюць мерапрыемствы па забеспячэнню пажарнай бяспекі на тэрыторыі адпаведных Саветаў народных дэпутатаў;

2) вырашаюць пытанні арганізацыі і фінансавання пажарнай службы, ствараюць яе на неахоўнай матэрыяльна-тэхнічнай базе;

3) садзейнічаюць стварэнню і дзейнасці прадпрыемстваў і арганізацый, якія спецыялізуюцца на выкананні праціпажарных работ і паслуг, вырабаў праціпажарнага абсталявання;

4) ажыццяўляюць праверкі і праводзяць агляды праціпажарнага стану населеных пунктаў і жыллёвага фонду, прыцягваюць прадпрыемствы, устаноў і арганізацыі для выканання мерапрыемстваў па забеспячэнню пажарнай бяспекі;

5) арганізуюць адукацыю насельніцтва мерам пажарнай бяспекі;

6) па ўстаноўленым парадку прыцягваюць насельніцтва, працоўныя калектывы і вайсковыя часткі на барацьбу з пажарам, ствараюць няштатныя пажарныя фарміраванні (кампаніі, дружныя, разлікі, групы няштатных пажарных інспектараў);

7) праводзяць праверкі іх работы.

Артыкул 16. Абавязкі міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў і ведамстваў.

Міністэрства, дзяржаўныя камітэты і ведамствы:

1) вызначаюць асноўныя напрамкі дзейнасці ў галіне забеспячэння пажарнай бяспекі, распрацоўваюць комплексныя праціпажарныя мерапрыемствы, якія маюць значэнне для галіны або некалькіх аб'ектаў;

2) распрацоўваюць і зацвярджаюць па ўзгадненню з органами дзяржаўнага пажарнага нагляду ведамасныя нарматыўныя дакументы па п'ятых пажарнай бяспекі;

3) уключаюць патрабаванні пажарнай бяспекі ў распрацоўваемыя тэхнічныя ўмовы, паштарты, правілы, інструкцыі і іншыя дакументы, ажыццяўляюць кантроль за іх выкананнем пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары рэчываў, матэрыялаў, машын, прыбораў, абсталявання і тавараў;

4) абагульняюць вопыт работы ў галіне забеспячэння пажарнай бяспекі і аказваюць інфармацыйна-метадычную дапамогу падведаным прадпрыемствам, устаноўам і арганізацыям;

5) уключаюць у адпаведныя арганізацыйныя планы на ўдасканаленне стандартаў, норм, правіл і іншых нарматыўных актаў, якія рэгламентуюць дзейнасць па забеспячэнню пажарнай бяспекі;

6) ажыццяўляюць адукацыю мерам пажарнай бяспекі спецыялістаў, студэнтаў, навукоўцаў, праводзяць іх падрыхтоўку і перападрыхтоўку;

7) па ўстаноўленым парадку арганізуюць навукова-даследчыя і практычныя работы па ахоўнай праціпажарнай ахове аб'ектаў;

8) праводзяць праверкі іх работы.

Кіраўнікі і іншыя службовыя асобы прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці:

1) забеспячаюць пажарную бяспекі ў праціпажарным рэжыме на адпаведных прадпрыемствах, па ўстановах і арганізацыях;

2) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

3) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных мерапрыемстваў па прадпісанні, заключэнні і папярэджаннях органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду;

4) уключаюць навукова-тэхнічныя дасягненні ў праціпажарную ахову аб'ектаў, праводзяць работу па вынаходліцтву і рацыяналізацыі, накіраваную на забеспячэнне бяспекі людзей і зніжэнне пажарнай бяспекі тэхналагічных працэсаў вытворчасці;

5) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

6) ствараюць няштатныя пажарныя фарміраванні і арганізуюць іх работу;

7) уключаюць у працоўныя іх выкарыстанне на працоўны прызначэнні;

8) арганізуюць адукацыю насельніцтва мерам пажарнай бяспекі і забеспячаюць іх удзел у папярэджанні і тушэнні пажару, не дапускаюць да работы асоб, якія не прайшлі праціпажарны інструктаж;

9) забеспячаюць распрацоўку плана дзейнасці работнікаў на выпадку узнікнення пажару і праводзяць практычныя тэніроўкі па яго дэпазіцыі;

10) прадстаўляюць па патрабаванню органаў дзяржаўнага пажарнага нагляду дакументы аб пажарах і іх выніках, звесткі, што характарызуюць стан пажарнай бяспекі аб'ектаў і выніскай прадукцыі;

11) прымаюць меры па парушэнні пажарнай і правіл пажарнай бяспекі, спавяжаюць па ўстаноўленым заканадаўствам парадку матэрыяльны ўрон з каштоўнасці кіравання пажару;

12) прадстаўляюць па ўстаноўленым парадку ў неахоўных выпадках падраздзяленнях пажарнай службы тэхніку, гаруча-змязаным матэрыялы, прадукты харчавання і месцы адпачынку для асабовых складу пры тушэнні пажару на адпаведных прадпрыемствах, па ўстановах і арганізацыях;

13) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

14) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

15) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

16) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

17) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

18) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

19) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

20) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

21) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

22) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

23) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

24) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

25) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

26) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

27) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

28) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

29) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаўніцтве, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'ектаў, а таксама пры выбары, транспарціроўцы і выкарыстанні выпускаемых рэчываў, матэрыялаў, прадукцыі, машын, прыбораў і абсталявання;

30) забеспячаюць выкананне і захаванне праціпажарных патрабаванняў, норм, стандартаў, правіл пажарнай бяспекі і тэхнічных умоў пры праектаванні, будаў

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы

Гэты Закон рэгламентуе асновы выкарыстання паветранай прасторы юрыдычнымі і фізічнымі асобамі (эксплуатантамі паветранай прасторы) у мэтах забеспячэння абароны Рэспублікі Беларусь, задавальнення патрэбнасцей яе народнай гаспадаркі і грамадзян.

Да дзейнасці па выкарыстанню паветранай прасторы адносяцца палёты паветраных суднаў, у тым ліку баявой стральбы, пускі ракет, узрывныя работы, а таксама іншыя віды дзейнасці, якія звязаны з перамяшчэннем і знаходжаннем у паветранай прасторы матэрыяльных аб'ектаў і прадстаўляюць патэнцыйную пагрозу бяспецы паветранай руху.

Артыкул 1. Сфера дзейнасці Закона

Дзеянне гэтага Закона распаўсюджваецца на ўсіх эксплуатацыйна паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь незалежна ад форм уласнасці, дзяржаўнай і ведамаснай прыналежнасці, а таксама на органы кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху.

Артыкул 2. Заканадаўства аб выкарыстанні паветранай прасторы

Выкарыстанне паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь рэгулюецца гэтым Законом, Палажэннем аб выкарыстанні паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь, якое зацверджана Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 3. Міжнародныя дагаворы

Рэспубліка Беларусь выконвае свае абавязальнасці па міжнародных дагаворах у галіне выкарыстання паветранай прасторы ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам і міжнародным правам.

Калі міжнародным дагаворам, у якім удзельнічае Рэспубліка Беларусь, устанавліваецца іншая правілы, чым тыя, якія прадугледжаны ў гэтым Законом, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 4. Паветраная прастора Рэспублікі Беларусь

Рэспубліка Беларусь валодае поўным і выключным суверэнітэтам над сваёй паветранай прасторай.

Пад паветранай прасторай Рэспублікі Беларусь разумеюцца частка паветранай сферы, размешчаная над яе суходоўнай і воднай тэрыторыяй.

Паветраная прастора Рэспублікі Беларусь адкрываецца для выкарыстання пры ўмове выканання патрабаванняў дзеючага заканадаўства.

Артыкул 5. Структура паветранай прасторы

Структура паветранай прасторы ўключае ў сябе наступныя асноўныя элементы:

паветраныя калідоры перасячэння дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь;

раёны аэрадромаў, аэравузлаў, палігонаў і палітаэаў;

паветраныя трасы, мясцовыя паветраныя лініі, маршруты выратавання, пастаянныя маршруты палётаў па паветраным трасам і мясцовым паветраным лініям;

спецыяльныя і забароненыя зоны.

Артыкул 6. Дзяржаўнае рэгуляванне выкарыстання паветранай прасторы

Дзяржаўнае рэгуляванне выкарыстання паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца ўпаўнаважаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь павядадзасным органам па выкарыстанню паветранай прасторы і кіраванню паветраным рухам у адпаведнасці з Палажэннем, якое зацверджана Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Прыкрыццё выкарыстання паветранай прасторы

У мэтах бяспечнай і рацыянальнай эксплуатацыі паветранай прасторы ўстанавліваецца наступны прыкрыццё ў яе выкарыстанні:

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць баявыя і апэратыўныя заданні па ахове дзяржаўных інтарэсаў Рэспублікі Беларусь;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, якая ажыццяўляецца ў мэтах аказання дапамогі пры стыхійных бедствах, катастрофах, аварыях, аварыйных сітуацыях і ў іншых выпадках, што пагражаюць жыццю і здароўю людзей;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, звязаную з правядзеннем выпрабаванняў і даследаванняў;

палёты паветраных суднаў, якія выконваюць літарныя рейсы;

палёты паветраных суднаў і іншую дзейнасць, што ажыццяўляецца па раскладзе;

учэбныя і трэніровачныя палёты;

органу кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху зрабіць пасадку ў найкарацейшы тэрмін і ва ўказаным месцы на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Палёты паветраных суднаў над населенымі пунктамі могуць выконвацца толькі на вышніх, што даюць магчымасць у выпадку няспраўнасці паветранай судна зрабіць пасадку за межамі гэтых пунктаў або на бліжэйшым аэрадроме. Адступленне ад указанага дапускатца толькі ў тых выпадках, калі размяшчэнне ўзлётна-пасадкавага тэрыторыі аэрадроме не дазваляе паветранаму судну зрабіць узлёт або заход на пасадку без пагрозы над населенымі пунктамі.

Дэманстрацыйныя палёты паветраных суднаў над населенымі пунктамі ў кожным асобным выпадку могуць быць дазволены ва ўстаноўленым парадку ўпаўнаважаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь павядадзасным органам па выкарыстанню паветранай прасторы і кіраванню паветраным рухам па ўзгадненню з мясцовымі органамі ўлады.

У мэтах забеспячэння бяспекі паветранай руху размяшчэнне і будаўніцтва на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь аб'ектаў вышэйшых чым 50 метраў да пачатку практычных работ падлягаюць узгадненню з упавнаважаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь павядадзасным органам па выкарыстанню паветранай прасторы і кіраванню паветраным рухам.

Артыкул 9. Арганізацыя наземнай сувязі

Для забеспячэння дзейнасці па выкарыстанню паветранай прасторы прадпрыемства сувязі ў прызначаным парадку прадстаўляюць органам кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху па іх запісках неабходныя каналы сувязі. Пры няспраўнасці або выхадзе іх са строю прадпрыемства сувязі ажыццяўляюць замену іншымі каналамі сувязі.

Эксплуатанты паветранай прасторы абавязаны за кошт уласных сродкаў устанавіць прамыя каналы сувязі з органамі кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху, у прызначаным палётаў паветраных суднаў таксама і з органамі проціпаветранай абароны.

Пры часовай адсутнасці каналаў сувязі, неабходных для забеспячэння кіравання паветраным рухам, могуць выкарыстоўвацца сродкі сувязі агульнага карыстання.

Тэлефонныя размовы, прыём тэлеграм па пытаннях, звязаных з забеспячэннем бяспекі паветранай руху, ажыццяўляюцца без чаргі.

Артыкул 10. Радыеаэлектратэхнічнае забеспячэнне паветранай руху

Радыеаэлектратэхнічнае забеспячэнне паветранай руху, неабходнае для ажыццяўлення сувязі паміж экіпажам паветраных суднаў і органамі кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху, выдзяляюцца ва ўстаноўленым парадку.

Прадпрыемства, установы, арганізацыі і грамадзяне, якія маюць у наяўнасці і апараты, што ствараюць перашкоды сродкам радыеаэлектратэхнічнага забеспячэння палётаў, абавязаны па патрабаванню органаў, якія вызначаюць парадок выкарыстання радыеаэлектратэхнічнага рэсурсу, устанавіць перашкоды за кошт уласных сродкаў, а да іх устанавлення спыніць работу гэтых устаноў і апаратаў.

Размяшчэнне ў раёне аэрадрома будынкаў, збудаванняў, ліній сувязі, высакавольных ліній электраперадачы, радыеаэлектратэхнічных і іншых аб'ектаў, якія могуць пагражаць бяспецы палётаў паветраных суднаў або ствараць перашкоды для нармальнай работы радыеаэлектратэхнічных сродкаў аэрадромаў, да пачатку практычных работ павінны быць узгоднены з упавнаважаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь павядадзасным органам па выкарыстанню паветранай прасторы і кіраванню паветраным рухам, а таксама з запіскамі міністэрства і ведамстваў, у веданні якіх знаходзяцца адпаведныя аэрадромы.

Артыкул 11. Мова радыеабітву

Радыеабітву органам кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху з экіпажам паветраных суднаў ажыццяўляецца на беларускай, рускай або англійскай мове.

Артыкул 12. Апазаччэнне аб авіяцыйным здарэнні

Выкараччэнне камітэты мясцовых Саветаў народных дэпутатаў, прадпрыемства, установы, арганізацыі незалежна ад форм уласнасці і ведамаснай прыналежнасці абавязаны неадкладна паведаміць аб выдках іх выпадках авіяцыйных здарэнняў бліжэйшаму авіяцыйнаму прадпрыемству (аэрадрому).

Грамадзяне абавязаны паведаміць аб выдках іх выпадках авіяцыйных здарэнняў мясцовым органам улады, органам унутраных спраў, дзяржаўнай бяспекі.

Артыкул 13. Аплата паслуг у галіне выкарыстання паветранай прасторы

Аплата аэранавігацыйных і іншых паслуг у галіне выкарыстання паветранай прасторы ажыццяўляецца па ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь можа ўстанавлівацца парадок лічбовай аплаты адпаведных паслуг. У такім выпадку органам кіравання палётамі і арганізацыі паветранай руху кампенсуюцца расходы за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

Артыкул 14. Аказанасць за парушэнне заканадаўства аб выкарыстанні паветранай прасторы

За парушэнне палажэнняў гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства аб выкарыстанні паветранай прасторы внавітаваць нясуць адказнасць у адпаведнасці з дзеючым у Рэспубліцы Беларусь заканадаўствам.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

С.ШУШКЕВІЧ

18 чэрвеня 1993 г.

г.Мінск

№ 2440-ХІІ

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

1. Унесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы" з 1 ліпеня 1993 года.

2. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 верасня 1993 года:

а) прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прыняцці заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з Законом Рэспублікі Беларусь "Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы";

б) прыняць рашэнні ўрада ў адпаведнасці з гэтым Законом.

3. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 верасня 1993 года вызначыць комплекс мер па рэалізацыі Закона Рэспублікі Беларусь "Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы", у тым ліку:

а) распрацаваць Палажэнне аб выкарыстанні паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь;

б) устанавіць тарыфы на арганізацыйныя паслугі і вызначыць парадок збіраўна аэранавігацыйных збораў з эксплуатацый паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь;

в) вызначыць магчымасці і парадок уздзею Рэспублікі Беларусь у дзейнасці міжнародных

арганізацый у галіне выкарыстання паветранай прасторы.

4. Да прыняцця заканадаўства і нарматыўна-прававой базы Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з Законом Рэспублікі Беларусь "Аб асновах выкарыстання паветранай прасторы" прадпрыемства дзеючае заканадаўства і нарматыўныя дакументы, калі яны не супярэчаць наваму Законом.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

С.ШУШКЕВІЧ

18 чэрвеня 1993 г.

г.Мінск

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь

Унесці змяненні і дапаўненні ў наступныя заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь:

1. У Крымінальна кодэкс Рэспублікі Беларусь, зацверджаны Законом Рэспублікі Беларусь ад 29 снежня 1960 года (33 БССР, 1961 г. № 1, арт. 4, № 25, арт. 248, 1962 г. № 20, арт. 142, 1982 г. № 36, арт. 671):

1. Артыкул 84 выклісці ў новай рэдакцыі.

"Артыкул 84. Выраб, захоўванне або збыт паддробленых грошай ці каштоўных папер

Выраб або захоўванне з мэтай збыту, а таксама збыт паддробленых грошавых знакаў, якіх знаходзяцца ў абарачэнні на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, манет, дзяржаўных або іншых каштоўных папер або заахаваных валюты і каштоўных папер у замежнай валюце

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151¹. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151². Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151³. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151⁴. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151⁵. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151⁶. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад двух гадоў з пазбаўленнем права займаць пэўныя пасады ці займаць пэўна дзейнасцю або штрафам у размер ад дзесяці да п'ятдзесяці мінімальна зароботных плат.

Артыкул 151⁷. Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн

Устаўленне і падтрыманне манопольных цэн шляхам змовы прадпрыемстваў або службовых асоб суб'ектаў гаспадарання аб дзейнасці на сумесным рынку ці шляхам змовы тых жа асоб аб падзеле рынку, учыненыя на працягу года пасля наклання адміністрацыйнага спаганання за такія ж дзеянні,

караецца пазбаўленнем волі на тэр

Пульт дня
Думка Сербії

Сербская Країна мае неад'емнае права на самавызначэнне і аб'яднанне з сербскай дзяржавай, бо Югаславія галтоўна разваліла харвацкія і славенскія сепаратысты пры патуранні ААН.

Аб гэтым гаворыцца ў пісьме часовага паверанага ў справах пастанянага прадстаўніцтва Югаславіі пры ААН Драгіміра Джэкіча, распаўсюджаным у штаб-кватэры ААН у якасці дакумента Савета Баспекі.

Кантроль над зброяй у абмен
на права гандлю

Згода Ірака на даўгатэрміновы кантроль ААН над яго узбраеннямі ўхіліла патроўну повага паветранага ўдару па яго тэрыторыі.

Ён будзе садзейнічаць аднаўленню перагавораў паміж Багдадам і ААН аб продажы ірацкім партыі нафты на міжнародных рынках.

Ліры для вытворчасці грыўны

Крэдытну лінію (пазыку) на суму 150 мільярд лір (прыкладна 20 мільярд долараў) адкрыў Украіне ўрад Італіі.

Італьянская пазыка будзе накіравана Украінай на выраб уласнай валюты, хутэйшае ўвайдзенне якой, як вядома, стала для яе ва ўмовах эканамічнага і фінансаванага крызісу надзвычай патрабав.

Прадаваць зброю сталі не так актыўна

Аб'ём продажы ўзбраенняў краінам "трэцяга свету" скараціўся ў мінулым годзе да самага нізкага ўзроўню з 1985 года.

Аб гэтым гаворыцца ў дакладзе даследаўчай службы кантра-ЗША, накіраваным у пачатку года на разгляд палат вышэйшага заканадаўчага органа краіны. Як падкрэсліваецца ў дакуменце, асноўны плажэнні якага апублікаваны газетай "Нью-Йорк таймс", скарачэнне аб'ёму продажы адбылося ў першую чаргу з-за таго, што Расія прадала ў мінулым годзе рэкордна малую колькасць узбраенняў.

Францыя, напэўна, спачувае Кіеву

Францыя становіцца аднаго з ідэі тэрміновага склікання Савета Баспекі ААН па просьбе Украіны, якая пранявала абмеркаваць на гэтым пасяджэнні сітуацыю, якая склалася пасля разнасна Вярхоўнага Савета Расіі і ўсё-Савецкай расійскай грамада, заявіў афіцыйна прадстаўнік МЗС Францыі Рышар Дзюке.

НОВОСТИ СНГ

Назарбаеву и Ельцину будет
о чем поговорить

В ходе предстоящей российско-казахстанской встречи на высшем уровне предполагается обсудить вопросы укрепления союзнических отношений между двумя государствами, координации действий в области стратегических вооружений, а также проблемы Байконура.

Как сообщили "Интерфаксу" источники, близкие к казахской делегации по подготовке встречи, Казахстан предлагает в рамках договора о военном сотрудничестве между двумя странами создать координационный комитет для согласования деятельности в оборонной и военно-политической сферах. Точная дата встречи Н. Назарбаева и Б. Ельцина пока не уточнена.

К событиям на
таджикско-афганской границе
Политики говорят...

Руководитель администрации министра безопасности России Владимир Бондаренко заявил, что в связи с инцидентами на таджикско-афганской границе "мы сохраняем право на превентивные меры, включая ответные удары, в том числе и по афганской территории".

Высказывая личную точку зрения, он заявил также, что "мы имеем моральное право вторгаться на их территорию".

...А солдаты воюют

Крупное столкновение произошло вчера ночью в районе десятой заставы Московского погранотряда между российскими пограничниками и боевиками, просочившимися на территорию Таджикистана.

Ранены двое военнослужащих 201-й российской мотострелковой дивизии.

Крайне сложной остается оперативная обстановка и на ряде других застав этого погранотряда.

Абхазия: канонада не смолкает

На Гумитинском фронте близ Сухуми продолжались позиционные бои между абхазскими и грузинскими формированиями, сообщает министерство обороны Абхазии.

Грузинские войска, по данным из Гудауты, вели сильный артиллерийский и минометный обстрел позиций абхазцев у занятого ими села Шрома, а также сел Эшера, Псыриха, города Новый Афон. Абхазские источники утверждают, что во время артиллерийских применовались снаряды с фосфорно-термитной начинкой.

Торгов не будет — валюты нет!

Из-за отсутствия валюты не состоялась в Алма-Ате торги на Казахстанской валютной бирже, сообщил "Интерфаксу" президент биржи Дунсен Шиндаулетов.

В то же время незначительное количество имеющейся валюты предлагалось по очень высокому курсу — 2200—2300 рублей за доллар. Если бы мы пошли на это, — подчеркнул Д. Шиндаулетов, — это стало бы очередным толчком к инфляции".

Парламент России атакует
приватизацию

Верховный Совет РФ приостановил действие указа Бориса Ельцина "О государственных гарантиях права граждан России на участие в приватизации", подписанного 8 мая.

Он направлен в Конституционный суд на предмет проверки конституционности. Ранее вице-премьер Анатолий Чубайс сообщил на пресс-конференции, что в парламенте подготовлен пакет документов, цель которых — остановить процесс приватизации. Среди них он назвал и отмену президентского указа.

Темпы роста инфляции
в России

По данным Центра экономической конъюнктуры при правительстве РФ, инфляция за период с 6 по 13 июля составила 4% (с начала года — 242%).

Рост цен на продовольственные составил 3,9%, на непродовольственные товары — 4,2%, услуги — 3,3%.

Отмечается значительное подорожание бензина и угля — на 11%. Однако это увеличение цен оказалось вдвое ниже, чем в начале текущего месяца: бензин — на 26,5%, уголь — 21,6%.

Из продовольственных товаров более всего подорожали кондитерские и табачные изделия — на 6% и 5,5% соответственно. Сахар, мясо, спички — на 5%. Молоко, рыба, му-

ка — на 4%.

За последний месяц наблюдалось ухудшение в снабжении магазинов картофелем, который, как и другие овощи, население приобретает в основном на рынке.

Эксперты Центра отмечают, что за период с начала года в России наибольший рост цен отмечается на мясные продукты — в 4,5 раза, молочные — в 3,2 раза, сахар — в 2,7 раза, водку — в 2,6 раза, масло животное, яйца, кондитерские изделия — в 2,5 раза.

Средняя стоимость набора 19 важнейших продуктов питания на 13 июля составила 14,7 тысячи рублей в расчете на месяц и выросла по сравнению с предыдущей неделей на 5,1%.

Корреспондент "Народной газеты" побывал в Литве.
Что он увидел?Смена формации — это
всегда небольшая разруха,
а может, и большая...

Раньше, помню, лет еще пять-десять назад, в Вильнюс ездил как в большой музей. Сейчас — как на большой базар.

Популярную "Чайку", которая связывала Минск с тремя прибалтийскими столицами, отменили. Вместо нее по утрам стал ходить поезд, слегка напоминающий составы времен батьки Махно не только по внешнему виду, но и по содержанию. Главный пассажир его — мешочник.

На границе поезд ненадолго останавливается для проверки паспортов и содержания мешков и сумок. Но это мало волнует пассажиров жестких лаков. Если кого и саживают, то он спокойно добирается до столицы смежного государства на любом другом поезде.

Забегая вперед, скажу, что в поезде, следующих из Вильнюса в сторону Минска, размыкаются такие же сцены, только на этот раз делают вид, что проверяют, литовские таможенники. Сосед по купе, когда у него забрали паспорт и предложил выйти на перрон с вещами, спокойно сказал: "Пойдем, друг, поговорим". О чем они говорили, не знаю, но попутчик вернулся с паспортом и, чтобы сократить время, предложил сыграть в "подкидного".

По прибытии поезда на вильнюсский вокзал главное — не торопиться. Иначе, попав в плотный поток мешочников, рискуешь быть вынесенным на привокзальный рынок, где торгуют всякой снечью и мелким промышленным товаром. Вильнюсские говорят, что цены здесь ниже, чем в магазинах, и потому

многие из них живут с базара. Проходя вдоль плотных рядов продавцов, заглядывая тебе в глаза и протягивающих свой товар, изголодавшийся в основном на белорусских предпринимателей, понимаешь, что живешь в славные революционные времена смены формации.

Для человека, прибывшего из ближнего зарубежья, главная задача — поменять свои деньги на местные. На первый взгляд это проще пареной репы. Буквально на каждом углу меняльные конторы. Но на практике есть трудности.

Из трех меняльных контор, расположенных на вокзале, ни одна не работала. Зато возле каждой розлился коротко подстриженный ребята в кожаных куртках с большими пачками долларов в руках.

Если же вы не желаете сразу оказаться в объятиях "черного" рынка, вполне можете пешком (поскольку без местных денег даже талон на троллейбус недоступен) прогуляться по древнему Вильнюсу. Надо сказать, что местами напоминает он сейчас город после легкой бомбежки. Тут, тут, там замечаешь дома с пустыми глазами окон. Впрочем, как выяснилось, чаще всего это не признак запустения, а скорее точка отсчета новой эры. Большинство из них выкуплено в частную собственность, но поскольку у хозяев нет средств для реконструкции, то они так и стоят до лучших времен.

Зато те уголки Вильнюса, где уже успели провести реконструкцию, напоминают

много европейское. И едва ли не на каждом углу банк — как в Швейцарии...

Впрочем, с российскими рублями, а тем более с "зайчиками", в банки лучше не заходить. Здесь уважают настоящую валюту — доллары, марки, — в обмен на которую выдают свою новоспеченную — литы. Правда, кажется, пока большей популярностью пользуется обратный процесс — литы на доллары. Во всяком случае, те, кто создает хоть какие-то запасы на черный день или на другие нужды, предпочитают не рисковать с национальной денежной единицей, которая еще неизвестно как себя поведет.

Чем живет сейчас Литва? Сложно однозначно ответить на этот вопрос. Похоже, осязая, что рынок — это серьезно, каждый из ее граждан выкарабкивается самостоятельно. Зато крепнет и объединяется частный бизнес. Стараются не уйти под волю господствующей моды.

В политической жизни — затишье. В религиозной — подъем. В сентябре ждут папу Иоанна Павла II, готовятся к этому событию давно и серьезно. Большим спросом пользуются фотографии папы. Вильнюсский малый театр ставит пьесу Кароля Войтылы, так в миру звали папу, которая называется "Напротив ювелирного магазина". А одно акционерное общество, учитывая печальный опыт Польши, предлагает страховку от травм... в день боужелужения, которое намечается в парке Винкис.

Россия выводит свои войска. А правительство отмечает свои первые сто дней.

Предприниматели против
правительства

И тем не менее главный "герой дня" сегодня в Литве — лит. На него смотрят с надеждой и тревогой. От него ждут, если не чуда, то очень многого. О нем уже пишут историю и до хрипоты спорят. И главные оппоненты в этих спорах — правительство и бизнесмены.

Нам, стоящим, думается, на пороге такой же ситуации, имею в виду введение национальной валюты, намерение, споры эти могут быть не только интересными, но и полезными.

А предмет споров заключается вот в чем: разрешить или не разрешить хождение наряду с литовской валютой других стран. Правительство решительно запретило "иностранным" конкурировать с "новорожденным", дабы оградить его от "вредного влияния" и дать возможность встать на ноги. Этим путем, например, пошла Эстония и, кажется, не прогадала.

Президент правления Центрального банка Литвы В. Високавичюс считает, что ограничение хождения СКВ — мера необходимая для укрепления национальной валюты, а требования бизнесменов называть "очень революционными, но не реализованными".

Литовские же предприниматели буквально восстали против этого. Усмотрев нарушение одного из фундаментальных конституционных прав личности — права собственности. Каунасские бизнесмены даже пригрозили правительству экономический блокадой.

Аргументация примерно такая: если людям запретят оплачивать торговые сделки в той валюте, в которой они желают или могут, то, поддавшись панике, население станет продавать валюту, а те, кто сможет, начнут вывозить ее за рубеж. Как результат придется ввести запрет на ее вывоз, что приведет к резкому ограничению импорта и возврату к плановой экономике.

Вот что, например, сказал один из теоретиков литовской экономической реформы, президент банка "Таурус" и корпорации "Летверсас", он же председатель Конгресса защиты частной собственности доктор экономических наук Геннадий Коноплев.

— В очень богатой стране, такой, например, как Швейцария, можно позволить себе пользоваться для расчетов только национальными деньгами. А наша Литва пока бедная. И в этой ситуации нужно не отталкивать, а притягивать валюту других стран. Мы — за то, чтобы сделать лит крепкой денежной единицей, чего он должен укрепиться не в тепличных условиях, а в борьбе с другими.

— А что будет, если правительство не примет точку зрения бизнесменов?

— Тогда оно будет плакать, — уверенно сказал банкир. — И в конечном итоге подат в отставку.

Надо полагать, слез на ветер местные предприниматели не бросают. Литовский бизнес, уже давно и достаточно прочно вставший на ноги, имеет силу и возможность диктовать свои условия. В стране созда-

ны весомые частные капиталы. Многие — в иностранной валюте.

Господин Коноплев считается одним из самых богатых людей Литвы. Его имущество, как он сам говорит, разделяется на две части. Та, которая идет на потребление, и та, что пускается в оборот. Живет мой собеседник на зарплату — 1200 литов. Это составляет около 0,15 процентов оборотного капитала.

Г. Коноплев, как он сам признается, раньше любил рыбалку и охоту. Теперь на это не хватает времени. Жизнь у бизнесмена — беспокойная. Своим главным врагом считает КИБ, у которого в Литве крепкое подполье. Его обвиняют в том, что он продает "закупленный в России уран Китаю" и торговал оружием. Банкир отвергает эти обвинения, замечая, правда, что "Литва из-за этого понесла большие убытки".

— Если будет разрешено хождение иностранной валюты, то это относится и к российскому рублю?

— Конечно, нет. Российская валюта — это мусор...

Насколько господин Коноплев был прав, я убедился, до ломаты в ногах похолод по банкам в надежде поменять выданный мне редакционной бухгалтерией в качестве командировочных "мусор" на литы.

Владимир САМОЙЛОВ

Дзівакі
ўпрыгожваюць
свет
Веселіцца
лепш
разам...

Альпійскі рог для жыхароў горных краін Еўропы — традыцыйны музычны інструмент. Арыгінальна відазмянілі яго, каб мець магчымасць іграць разам, швейцарцы Эдвард Амон і яго сын Ітэр Пфаф. Праўда, тэмбр гучання "трубы" даўжынёй 3,4 метра пры гэтым змяніўся.

Президенты Украины и России
проведут встречу по Севастополю?

Президент Украины Леонид Кравчук готов в ближайшее время встретиться с президентом России Борисом Ельциным и премьером Виктором Черномырдиным для обсуждения проблем Севастополя.

Об этом сообщил представитель президента Украины в Севастополе Иван Ермаков, выступая на пресс-конференции по возвращению из Киева. Там руководители Севастополя и Крыма обсуждали с украинским руководителем проблемы полуострова и города. И. Ермаков сообщил, что в ходе встречи была создана специальная комиссия во главе с вице-премьером по вопросам ВПК и конверсии Валерием Шмаровым. Комиссия в настоящее время изучает ситуацию в Севастополе.

И. Ермаков и участвовавший в Киевской встрече представитель Севастополя словацкий Виктор Семенов указали, что в городе сложилась ситуация, близкая к критической. "Решение российского парламента о территориальной принадлежности Севастополя России и ответное заявление украинского парламента могут привести к драматическим событиям", — указали они. По их оценке, эти ре-

шения были приняты без учета реальных данных. На пресс-конференции было сообщено, что 25—26 июля, планируется провести рабочую встречу межпарламентской группы Украины и России.

Отвечая на вопрос агентства "Интерфакс-Украина", Виктор Семенов расценил решение российского парламента в отношении статуса Севастополя с точки зрения закона, как вмешательство во внутренние дела Украины. Однако он подчеркнул при этом, что "существует много документов, ставящих под сомнение вхождение Севастополя в состав Украины".

В свою очередь И. Ермаков подчеркнул, что для стабилизации ситуации в городе в первую очередь необходимо разрешить проблему флота. "Не надо бояться сказать, что флот не может быть разделен, и что флот не может подчиняться двум государствам. Флот должен подчиняться или России, или Украине", — подчеркнул он.

Отвечая на вопрос о военной ситуации в городе, Иван Ермаков высказал обеспокоенность увеличением количества морских пехотинцев Черноморского флота с 800 до

2200 человек, а также перебрасыванием в город дивизиона береговой обороны ЧФ. Ермаков сообщил, что направил телеграмму командующим ЧФ и ВМС Украины с просьбой не производить перемещения военных частей в черту города в данное время. Он также сообщил, что президент Л. Кравчук заверил, что даст распоряжение министру обороны Украины Константину Морозову не производить перемещений в город. Он намерен вместе с президентом Б. Ельциным дать такое же распоряжение командующему ЧФ Эдуарду Балтуну. Создание в пятницу на мысте жителей Севастополя Российского народного совета города В. Семенов назвал "незаконным актом", отметив в то же время, что мнение горожан "нужно принимать во внимание". Иван Ермаков также назвал незаконным решение о создании альтернативного просвету органа.

Между тем в четверг или пятницу намерено созвать чрезвычайную сессию Совета Севастополя, на которой будут рассматриваться политические и экономические проблемы города.

Сегодня в Витебске
открывается
II международный
фестиваль
"Славянский базар".Шуми,
"Базар"!

Идея дать такое название музыкальному празднику братьев народов, скорее всего, пришла в голову москвичам. В их городе есть один из самых старых, где в конце прошлого — начале нынешнего века любил коротать часы досуга знаменитости мира искусства, по-теперешнему — "звезды".

Там за одним столом сидели оперный певец и композитор, художник и писатель, театральный актер и журналист. Бывали в их компании и купцы. Да не всякие, а такие, как Шуклин, Мамонтов, Морозов, Третьяков. Меценаты, тонкие ценители талантов.

Если же это имеет в виду, то наш "Славянский базар" отчасти похож на тот, бывал. О чем свидетельствуют имена членов оргкомитета фестиваля: президент московской фирмы "ИРИДА" Сергей Винников и главы Киевской фирмы "Рок-Академия" Николая Красницкого, которые и словом, и рублем обеспечили приезд в Витебск артистов из своих республик.

Белорусские учредители выступили Витебская дирекция фестивалей во главе с Родионом Басом и белорусский союз имени П. Машерова "Зіч". У Баса и его команды денег нет, но они, по крайней мере, привычно завалили на себя тяжелую ношу организации грандиозного музыкального марафона. Роль благотворительного союза "Зіч" туманна.

Многие расходы и прочие тяготы, связанные с обустройством фестиваля, легли на белорусское государство в лице его Министрства культуры, а персональная ответственность — на министра Евгения Войтовича, его заместителя Владимира Рылатко и других работников этого ведом-

ства. Возможно, спонсоры российских и украинских участников "Базара" могут рассчитывать на какие-то выходы от рекламы, сделок, кассовой выручки, а хозяевам праздника в итоге светит, в основном, моральное удовлетворение. Хотя и это — не пустяк.

Не будем меркантильными. Посмотрим в корень события. Там мы увидим дружеские отношения между народами-соседями, согласие уминых, талантливых людей, заинтересованных в процветании национальной культуры.

Не скажу, что Витебск — чемпион по радушию. Но встреча гостей умеет. Сегодня к обычным приезжим — команды

рованным хозяйственникам и вольным торговцам — прибавилось около 2000 артистов с их "бригадами", бизнесменов от эстрады, музыкантов, артистов, журналистов. Город сделал все, что мог, распустил, накормил, позаботился о развлечениях для многолюдного, многозвучного "деканта".

Среди концертных "торговых рядов" нынешнего "Базара" особое место у конкурсов молодых исполнителей, для которых фестиваль предоставляет собой счастливую возможность "показаться", а может, и выдти прославиться. За лучшие места под эстрадным солнцем будут бороться около сотни юных дарований из России, Беларуси, Украины, Болгарии, Словакии, Югославии. И даже из Кыргызстана, где тоже живут и поют свои песни славяне. Впрочем, базар — слово тюркское, а фестиваль — международный, так что путь на него никому не воспрещен.

И все-таки витебское музыкальное шоу — прежде всего славянское. Потому самыми яркими на этой ярмарке искусства обещают стать национальные Дни республик, придумавших и собравших фестиваль. — Россия, Беларусь, Украина. Здесь у каждой из трех делегаций будет возможность беснуется, показывать "товар" лицом. Они представят не только песни, но и театральные спектакли, фильмы, работы художников, изделия народных промыслов и даже серьезные предприятия.

Программа фестиваля напряжена до такой степени, что организаторам его вряд ли придется спать. Начиная со вчерашнего дня, еще, по сути, не входящего в официальный программу, все уже завертелось в праздничном ритме. Встреча журналистов-международников, концерт Ирины Аллегровой в Амфитеатре, вручение призов работникам прессы, отличившимся на прошлом году "Базаре"... Концерты заканчиваются глубокой ночью, а потом еще есть "Диско-бар", "Джаз-клуб" и прочие тусовки, где можно поболтать и даже потанцевать с какой-нибудь "звездой". Или хотя бы "звездочкой".

А сегодня — под занавес дня — торжественное открытие "Славянского базара-93".

Шуми, "Базар"! Пой! Радуйся жизни!

Сергей БУТКЕВИЧ.

Глазами наших гостей
Нет благороднее
цели, чем облегчать
страдания других

Будет ли Белорусский Красный Крест полноправным членом международного комитета? На этот вопрос смогут ответить Марион Ароф-Тавель и Дитер Пфаф, приехавшие в республику с целью более детального ознакомления с работой нашего общества. Это не инспекция, хотя и серьезная проверка. Представители известной международной организации — Комитета Красного Креста — столкнулись в республиках бывшего СССР с очковитательством и были крайне возмущены тем, что в Армении, Средней Азии люди без зазрения совести получали зарплату, создали кресла и центральные комитеты, но не удосужились открыть филиалы в областях и районах, не вели никакой работы. И когда случилось землетрясение в Спитаке и Ленинакане, грузы первой необходимости вынуждены были принимать пошенины.

Думал ли когда-либо красавец и обладатель добрейшего сердца Анри Дюнан, создатель Красного Креста, что в жизни может происходить подобное? Семь принципов, которые он некогда заложил в основу Красного Креста: гуманность, беспристрастность, нейтральность, неза-

висимость, добровольная служба, единство, универсальность, ни на каких правах не допускали безразличности. Но в последнее время люди все больше стали жить по ее черным законам. К счастью, у Белорусского Красного Креста хорошая репутация. Люди знают о его работе. 14 тысяч одиночек, нуждающихся в посторонней помощи людей пользуются услугами медицинских сестер, получают уход и помощь.

Две передвижные лаборатории Красного Креста работают в Гомельской и Могилевской областях, в которых обследованы 12 тысяч человек. Малоимущие семьи, бездомные, беженцы, погорельцы, родственники пропавших без вести стучатся в двери Красного Креста и получают помощь. Швейцарцы Марион Ароф-Тавель и Дитер Пфаф делают свою оценку. Гости побывали в Случье, увидели, как работает нязовое звание, говорили с народом. И, даст Бог, мы сможем осветить гораздо больше программ по спасению Беларуси от черноты социального несправедливого, если вступим в мировое сообщество, под бдительный флагом с красным крестом.

Лилия НИКОЛАЕВА.

Афанасій Фёдаравіч
КАВАПЁЎ

20 ліпеня 1993 года памёр Афанасій Фёдаравіч Кавалёў, былы Старшыня Саўнаркома БССР.

Афанасій Фёдаравіч нарадзіўся 2(15) снежня 1903 года ў вёсцы Ломіна Барысаўскага раёна Мінскай вобласці ў сям'і сельскай шляхты. Быў членам КПСР, кавалерам ордэна Леніна і кавалерам ордэна Працоўнага Чырвонага Сцягу.

Да выхду на пенсію ў 1960 годзе працаваў намеснікам старшын праўлення Беларускага. На ўсіх участках работы Афанасій Фёдаравіч правіў сабе самаадданым працуючым, быў уважлівым і спадавальным чалавекам, карыстаўся аўтарытэтам і павагай усіх, з ім яму прыходзілася працаваць і жывіць зносіны.

Пахаван у Афанасій Фёдаравіч, але не заўважана застанова ў нашай памяці, у памяці славян, якую ён любіў гарача і шчыра.

В.КЕБІЧ, М.МІСНІКОВІЧ, А.БОКАЧ, С.БРЫЛЬ, М.ДЗЯМЧУК, М.КАЎЧО, І.КЕНІК, М.КОСЦІКАЎ, С.ЛІНІК, С.ЯНЧУК.

